

له سود (ربا) څخه ځان، کورنی، ټولنه او هیواد وژغورئ!

اوس په افغانستان کې دوام لري...!

لیکنه: عبدالرشید "صمد" نجاب

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

له سود (ربا) خخه خان،
کورنی، ټولنه او هیواد وژغورئ!

عبدالرشید "صمد نجاب"

سرليکونه

- ١..... سرريزه
- ٢..... له سود څخه ځان، کورنۍ، ټولنه او هيواد وژغورئ
- ٣..... د شريعت لارښوونه د صرافۍ بازارونو صرافانو لپاره
- ٣..... د استاد فضل الله ممتاز - د اسلامي فقې کارپوه ځواب
- ٦..... د سيد جمال الدين افغان وينا د افغانستان او نړۍ خلکو په اړه
- ٧..... سرچينې

سریزه

سلامونه او نیکی هیلی ټولو درنو سوداګرو (تجارانو)، پانګې لرونکو، صرافانو (د پیسو راکړې ورکړې والا)، بانک لرونکو او ټولو هغو کسانو ته چې دا لیکنه لولي (وايي):

هیله کوم! تر پایه دا لیکنه وګورئ او ویې لولئ، په خپلو فیسبوک پاڼو، آی ډي ګانو (حسابونو) کې، په نورو ټولنیزو رسنیو حسابونو او په هره لاره چې دا مالومات شریکولای شئ؛ شریک او خپاره یې کړئ او ثواب یې له الله (جل جلاله) وغواړئ.

له سود (ربا) څخه ځان، کورنۍ، ټولنه او هیواد وژغورئ!

پدې وروستېو کې یو شمیر زموږ وروڼه چې له صرافانو سره کار کوي، صرافېو سره کاروبار یې اړوند دی، یا پخپله صرافان دي په افغانستان کې د اقتصادي ستونزو او ناوړین له را مینځته کېدو سره سم د سود (ربا) معاملې (راکړې ورکړې) یې پیل کړي دي. دا زموږ وروڼه داسې فکر کوي چې حلال او مباح کار کوي. د بیلګې په توګه پخپلو معاملو (راکړو ورکړو) کې خلکو ته (۱۰۰۰۰) لس زره ډالر نقد ورکوي او په بدل کې یې (۱۱۰۰۰) یوولس زره ډالر یا (۱۲۰۰۰) دوولس زره ډالر د وخت په تېرېدو سره ترې اخلي، یانې په عین پیسه کې یا یوه پیسه کې ګټه (فایده) اخلي چې دا کار یې سود (ربا) شمېرل کېږي. د شریعت له مخې ګټه (فایده) اخیستل په عین پیسه یا یوې پیسه، یوې سکې او یو څیز (شي) کې سود (ربا) ګڼل کېږي. ګټه (فایده) اخیستل په مختلفو (بېلابېلو) پېسو، سکو او شیانو کې حلال او مباح کار دی. پخوا هم ځینو صرافانو نوي د افغانېو لوټونه یا کاغذونه به یې د افغانېو د زرو لوټونو یا کاغذونو سره په ګټې (فایدې) سره تبدیلول چې دا بیا هم په یوه پیسه کې ګټه (فایده) اخیستل دي؛ دا هم سود (ربا) کې راځي. پداسې راکړو ورکړو (معاملو) کې پیسې ورکونکي او اخیستونکي دواړه په سود (ربا) معامله کې واقع کېږي.

دا موضوع د اصلاح آنلاین ویب پاڼه کې په ډیره بڼه توګه روښانه شوې ده:

د شریعت لارښوونه د صرافی بازارونو صرافانو لپاره:

د اصلاح آنلاین نټ ویب پاڼې یو لوستونکي په کابل کې داسې پوښتنه^۱ کړې ده: پوښتنه مې درلوده د صرافی مارکیټ د راکړې ورکړې (معاملې) په اړه یو ډالر اخیستل په نقدي توګه ۶۶.۷۰ ده پور (په قرضي توګه) د صرافی په مارکیټ کې ۶۶.۲۰ ده یوې اوونۍ مخکې سره ۵۰ افغانۍ توپیر (فرق) لري؛ آیا د اسلام پاک دین له پلوه سود (ربا) ده که نه مالومات ورکړئ مننه؟

استاد فضل الله ممتاز - د اسلامي فقې کارپوه ځواب

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد،
په مسلمان فرض ده چې د معاملاتو، پېر او پلور (اخیستلو او خرڅلاو) په احکامو پوه شي او زده یې کړي چې ترڅو په حرامو کې واقع نشي، ځکه د سوداګرۍ (تجارت) نړۍ، راکړې ورکړې (معاملې) او بزنس ډیرې لوړې او ژورې لري چې ډیرې خلک پرې نه پوهیږي لدې سره سره چې لمونځ کوي، زکات ورکوي، روژه نیسي، حج ته ځي خو د ننه په معاملاتو کې، پېر او پلور کې په حرام خوړلو کې واقع کیږي، لدې پلوه د سوداګریزو (تجارتی) معاملاتو په آدابو پوهېدل د ځانګړي

---

^۱ دا پوښتنه څو کاله وړاندې په اصلاح آنلاین ویب پاڼه کې شوې ده؛ د ډالر بېي ته یې جېرانه کیږئ مه! خو د پوښتنې ځواب وکړئ او د سود (ربا) په اړه مطلب ترې واخلي.

ارزښت وړ دي؛ آن دا چې د فقې کارپوهان يا مخصصين يوه خبره يا وپښه لري چې "دين يوه راکړه ورکړه (معامله) ده"، د مسلمان رېښتینولي او امانتداري، د ايمان ځواک او کمزوري يې پدې ډگر (مېدان) کې ډير د آزماښت (آزمونې) لاندې راځي او څرگندېږي..

اوس به مو د درانه ملګري پوښتنې ځواب ته راشو.. دا معامله چې تاسو ياده کړه عيناً لکه سود ده چې اسلامي فقه ورته ربا النسئيه وايي، يانې د شيانو اخيستل، خرڅول، تبادلې او معامله په قرضي توګه چې پکې سود واقع کېږي.. ځکه همدا نقدې پېسې په اخيستلو، خرڅولو او تبادلې کې د سرو زرو (طلا) او سپينو زرو (نقرې) حکم لري..

که چيرې دا معامله نقدي وای او پور (قرضي) نه وای بيا جائزه وه ځکه د ډالرو بدلول په افغانېو او کټه (فايده) اخيستل پکې مباح او حلال دی ځکه دوه مختلفې (جلا) پېسې او سکې دي، بايد معامله نقدي وي، لاس په لاس ترسره شي، په يو وخت کې او يو حسي او يا حکمي مجلس کې چې د حديث شريف وساتلو په واسطه ترسره کېږي.. رسول الله صلی الله عليه وسلم په صحيح حديث شريف کې چې مسلم روايت کړی دی فرمايلي دي: "الذهب بالذهب، والفضة بالفضة، مثلاً بمثل، سواء بسواء، يداً بيد، فإذا اختلفت هذه الأجناس؛ فبيعوا كيف شئتم، إذا كان يداً بيد.. "د سرو زرو (طلا) او سپينو زرو (نقرې) اخيستل او خرڅول او هغو

شيانو چې پدې دوو قياس (اندازه) كېږي بايد مساوي (برابر) وي او لاس په لاس هم ترسره شي خو كه چېرې دوه بېلې (جلا) سكهې او شيان وي كولاى شئ كته (فايده) پكې لاسته راوړئ پدې شرط چې لاس په لاس ترسره شي يانې معامله پور يا قرضي نه وي... نقدې پېسې د سرو زرو (طلا) او سپينو زرو (نقرې) حكم لرونكي دي.. او بناغلي صرافان په صرافيو كې دغه احكام بايد مراعت كړي:

۱- د افغانبو په افغانبو يا دالرو په دالرو تبادلې او كته (فايده) اخيستل پكې په قطعي توگه حرام او په توليزه توگه ناجائز دى او سود (ربا) شمېرل كېږي.

۲- كه چېرې دوه جلا (بېلې) سكهې وي لكه امارتي درهم بدلول په افغانبو كته (فايده) اخيستل پكې جائز او مشروع دى په شرط د دې چې معامله نقدي او لاس په لاس ترسره شي.

۳- كته (فايده) اخيستل د سوداگرو (تجارانو) پېسو په ليرېد او انتقال كې له يو ښار څخه بل ښار ته او يا له يو هيواد څخه بل هيواد ته جواز لري د بېلگې په توگه يو لك افغانى يوه صرافي په كابل كې اخلي او څانگه يې په هرات كې نهه نوي زره افغانى هغه كس ته چې د خپلو پېسو د ليرېد او انتقال غوښتنه يې كړې ده ورته وركوي دا جائز دى ځكه هغه زر افغانى د پېسو د ليرېد يا انتقال اجوره ده نه د صرافي كته... خو كه چېرې د صرافي په نيت يې واخلي پدې حالت كې دا زر افغانى هم په سود (ربا) كې شمېرل كېږي.”

د قرآنکریم مبارک آیاتونه د سود (ربا) د حرام والي په اړه شتون لري چې خپله کولای شئ ویې وایئ او یا هم د اسلامي علماوو او پوهانو څخه یې پوښتنه وکړئ.

د سید جمال الدین افغان وینا د افغانستان او نړۍ خلکو په اړه

” له سید جمال الدین افغان د افغانستان نوموتيلي عالم (پوه) څخه پوښتنه وشوه: د افغانستان او د نړۍ هیوادونو (مُلکونو) ترمینځ توپیر (فرق) په څه شي کې دی؟ هغه په ځواب کې وویل: په افغانستان کې مسلمانان شته خو مسلماني نشته؛ په نورو هیوادونو (مُلکونو) کې مسلماني شته خو مسلمانان نشته.

مانا او مطلب: مونږ د افغانستان خلک داسې کړنې (اعمال) ترسره کوو چې د نامسلمانو یا غیرمسلمانانو په څېر دي خو مسلمانان یو او یا هم تش په نوم مسلمانان یو. د نورو هیوادونو خلک داسې کړنې (اعمال) ترسره کوي چې د مسلمانانو په څېر دي خو مسلمانان ندي.“

پای

سرچينې:

<https://www.eslahonline.net/2017/01/10/%D8%B1%D9%87%D9%86%D9%85%D8%A7%D8%A6%D9%8A-%D8%B4%D8%B1%D8%B9%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D9%8A-%D8%B5%D8%B1%D8%A7%D9%81%D8%A7%D9%86-%D9%85%D8%A7%D8%B1%D9%83%D9%8A%D8%AA%D9%87%D8%A7%D9%8A-%D8%B5%D8%B1/>

<https://sarafiseddiqi.com/%D8%B1%D9%87%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C-%D8%B4%D8%B1%D8%B9%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%B5%D8%B1%D8%A7%D9%81%D8%A7%D9%86/>

سيد جمال الدين افغان وينا : اوربدي له مشرانو شخه

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**